

EERSTE KAMER DER STATEN-GENERAAL

Zitting 1970-1971

Nr. 140a

EINDVERSLAG van de vaste Commissie voor Justitie omtrent het ontwerp van wet houdende nadere regels betreffende de verjaring van het recht tot strafvordering en uitvoering van straf terzake van oorlogsmisdrijven en misdrijven tegen de menselijkheid.

Nadat het voorlopig verslag der commissie aan de Regering was medegedeeld, is van haar ontvangen de navolgende

MEMORIE VAN ANTWOORD

Enkele leden stelden de vraag, of de Regering het voornemen heeft te onderzoeken of na de tweede wereldoorlog door Nederlanders oorlogsmisdrijven of misdrijven tegen de menselijkheid zijn gepleegd, waarvoor het onderhavige wetsontwerp de verjaring van het recht tot strafvordering opheft.

Misdrijven uit de tweede wereldoorlog buiten beschouwing gelaten, sluit het wetsontwerp de verjaring uit voor bepaalde misdrijven, strafbaar gesteld bij de artikelen 8 en 9 van de Wet oorlogsstrafrecht, en voor de misdrijven, strafbaar gesteld bij de artikelen 1 en 2 van de Uitvoeringswet genocideverdrag. Er zijn geen aanwijzingen, dat Nederlanders die - respectievelijk van 1952 en 1964 daterende - strafbepalingen zouden hebben overtreden. Overtredingen van de Wet oorlogsstrafrecht hebben tot dusverre zelfs niet kunnen voorkomen, aangezien die wet alleen van toepassing is in geval van een oorlog waarbij Nederland betrokken is. Voor het instellen van een onderzoek naar eventueel door Nederlanders na de tweede wereldoorlog gepleegde genocide bestaat geen aanleiding, daar enige concrete aanwijzing dienaangaande ontbreekt.

Naar misdrijvingen van Nederlandse militairen, in de periode 1945-1950 in Indonesië begaan, is een onderzoek ingesteld. Daarvan heeft de Regering verslag gedaan in een nota aan de Tweede Kamer (Kamerstuk 10 008, nr. 3). Bij de openbare behandeling van die nota op 1, 2 en 3 juli 1969 zijn de overwegingen uiteengezet, die hebben geleid tot de beslissing dat wegens eventuele nog niet verjaarde misdrijven uit die periode geen vervolging meer zal worden ingesteld. Voor opheffing van de verjaring voor die misdrijven zou derhalve geen grondslag aanwezig zijn.

De in de aanhef bedoelde leden zouden voorts gaarne omtrent de bezwaren van de Regering tegen de vermelding van „eviction by armed attack or occupation” in artikel I, onder b, van de V.N.-conventie van 26 november 1968 een uitvoeriger toelichting ontvangen dan in de memorie van toelichting is gegeven.

De bezwaren zijn reeds nader uitgewerkt in de memorie van antwoord aan de Tweede Kamer (blz. 2, rechterkolom). Daar is uiteengezet, dat ook delicten van gering belang onder het begrip vallen en dat „eviction by armed attack or occupation”, zelfs in een beperkte opvatting, niet altijd een misdrijf tegen de menselijkheid behoeft op te leveren. Aangezien de vraag met name betrekking heeft op hetgeen in de memorie van toelichting omtrent de achtergrond van de vermelding is gesteld, moge de ondergetekende zich thans daartoe beperken. In de door het

secretariaat van de Verenigde Naties en de Commissie voor de rechten van de mens opgestelde voorontwerpen kwam „eviction by armed attack or occupation” niet voor. De opneming daarvan als misdrijf tegen de menselijkheid vond plaats doordat de voorbereidende werkgroep van de Algemene Vergadering in november 1967 een daartoe strekkend amendement van de Arabische landen aanvaardde. De verscherping van de conflict-situatie in het Midden-Oosten was toen nog zeer recent. De veronderstelling, dat het amendement vooral door die verscherping is ingegeven, lijkt niet te gewaagd. In elk geval vertroebelt de vermelding van „eviction by armed attack or occupation” het begrip misdrijven tegen de menselijkheid.

Sommige leden zouden gaarne globale inlichtingen ontvangen omtrent de vervolging voor oorlogsmisdrijven en misdrijven tegen de menselijkheid in andere landen.

Deze leden moge de ondergetekende verwijzen naar de documentatie dienaangaande, die door het secretariaat van de Verenigde Naties bijeengebracht is in de documenten, verschenen onder de nummers E/CN.4/1010 en A/8233. Deze stukken zijn ter griffie neergelegd ter inzage van de leden.

De Minister van Justitie,
C. H. F. POLAK.

De commissie heeft gemeend met de mededeling van dit antwoord aan de Kamer haar eindverslag te kunnen sluiten.

Vastgesteld, 18 maart 1971.

NIERS
SCHELFHOUT (*plv.*)
BRONGERSMA (*Voorzitter*)
CAMMELBEECK
VAN DER WERFF
PIKET
BOUKEMA
VAN WIJK
VAN MARION
IJMKERS
TONNAER.